

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség
Szentháromság tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám

VIII. évfolyam.

Csongrád, 1910. április 10.

15. szám.

Rendezett tanácsú városok.

Alig férhet többé hozzá kétség, hogy Csongrád rövid időn belül belép a rendezett tanácsú városok sorába. Biztosítéka ennek egyrészt azon körülmény, hogy a rendezett tanács megszavazásához szükséges állami adóból eddig aláírtak az adófizető polgárok hetvenezer koronát, tehát május 15-ig, amikor az aláírásra kitűzött három hónap letelik, emberi számítás szerint alá lesz írva a még hiányzó húsz ezer korona; másrészt pedig, hogy napról-napra fogynak a rendezett tanács ellenzői és szaporodnak a pártolói.

Örvendetes jelenségnek tartjuk e tekintetben azon tényt is, hogy a hatvanhetesek múlt vasárnap, a Szlávik vendéglőben, megtartott alakuló gyűlése programjába vette a rendezett tanács visszaállítását Csongrádon és ezen programhoz a vármegyén ugyanaznap délután tartott megyei hatvanhetes alakuló gyűlés is hozzájárult. Mindez tehát világos jele annak, hogy a haladás eszméje, mely mellett a Csongrádi Ujság évek óta agitál és lelkesít, végrevalahára gyökeret vert polgártársaink lelkében és belátják azt, hogy ha életképesek akarunk lenni, a korrallal haladnunk kell; mert különben eltapos bennünket az idők kereke.

A még hiányzó húsz ezer koronát egy nap alatt alá lehetne írni a rendezett tanács visszaállítására, mert hiszen a nagy adófizetők, mint a takarékpénztárak, a gőzmalmok, s egyes nagy adófizető polgárok, mint Faragó Antal, dr. Szarka Mihály, Szarka Mihály járásbíró, Forgó Pál, Herke Ferenc, Mátray Lajos, Gyánti Pál, Szőke Pál, Greskovics Pál stb. még hiányzanak az aláírók közül. Reméljük azonban részünkről, hogy a mi halad, el nem marad.

Ha már a hatvanhetes párt programjába vette a rendezett tanács visszaállítását, kétségtelen, hogy azt a függetlenségi és 48-as párt sem mellőzheti, miután zászlajára írta a választói jog kiterjesztését. A rendezett tanács pedig ezt nyilvánvalólag magával hozza. És szükség is van a választói jog ezen kiterjesztésére, mert az általános, egyenlő és titkos, községenként való választói jog, ahogyan ma a közállapotok arculatja mutatja, még évekig fog magára várni. Legalább azon kiterjesztését valósítsuk meg sürgősen a választói jognak, melyre a törvény már jelenben is módot nyújt a rendezett tanács visszaállítására által.

Sokan amiatt aggódnak, hogy nem lesz elegendő költség és szakképzett munkaerő a rendezett tanács által követelt állások betöltésére. De ez alap nélkül való aggodalom; mert ami a költségeket illeti, azokban kiségit bennünket az ál-

lami hozzájárulás a községi pótdó emelése nélkül.

Tudjuk ugyanis, hogy húsz ezer korona állami támogatásra már ez idő szerint is számíthatunk. Amennyiben pedig ezen összeg nem fedezné közigazgatásunknak a rendezett tanács által követelt többletét, azt bizonyos megtakarítások által fődözhettük. Erre azonban csak addig lesz szükség, amíg törvényerőre emelkedik a kormány azon tervezete, hogy a városok állami segélyét két millió koronáról évi nyolc millió koronára emeli.

Ezen tervezet szerint ugyanis Makó rendezett tanácsú város 33 ezer lakos után, 111% pótdó mellett, 80 ezer korona évi állami segélyben fog részesülni. Zombor 29 ezer lakos után, 50% pótdó mellett, 88 ezer korona állami segélyben; Békés-Gyula 22 ezer lakos után, 130% pótdó mellett, 72 ezer korona állami segélyben; Szentes 31 ezer lakos után 89% pótdó mellett 100 ezer korona állami segélyben stb.

Ezekből világos, hogy az állami hozzájárulás megállapításánál, a lakosság száma mellett, figyelembe jő az illető város pótdója is és így a fentebb közölt adatok nyomán biztosra vehetjük, hogy Csongrád mint rendezett tanácsú város legkevesebb évi hetvenezer, esetleg nyolcvanezer korona állami segélyben fog részesülni.

A költségeket illetően tehát nem lehet aggodalmunk a rendezett tanács visszaállítását tekintetében. De a dolog személyzeti oldalát illetően sem lehet.

Akinek az Isten hivatalt ad, észt is ad hozzá, tartja a közmondás. De ezt úgy is érthetjük, hogy ha hivatal lesz, hivatalnokot is kapunk rája, csak ki kell hirdetni a pályázatot. Más kérdés, elméletileg venni a dolgot, mikor még nincs szervező a hivatal és ismét más, mikor szervező van és megnyílik rá a pályázat és Csongrád nem oly szegény képzett elemekben, hogy ne akadna pályázó, ha lesz hivatal.

Egyébiránt a rendezett tanács visszaállítását tárgyában kiküldött előkészítő bizottság feladata, hogy amennyire csak lehet, takarékoskodjék a hivatalok szervezésével. Vagyis csupán azon állások létesítését vegye tervezetbe, amelyekre elkerülhetlen szüksége van a rendezett tanácsnak. És ahol az állások egyesítése által megtakarítás érhető el, azt okvetlenül vegye foganatba.

Igy például a polgármester lehet egyúttal az árvaszék elnöke, a tanácsosok az árvaszék ülnökei, a jegyző egyszerre mind anyakönyvvezető, az aljegyző az árvaszék jegyzője stb. anélkül, hogy ezen egyesítésből akár az illető alkalmazottakra, akár hivatalos teendőikre valami hátrány származnék.

Mindezek alapján tehát felhívjuk adófizető polgártársainkat, valamint a részvénytársaságokat és egyéb nagy adófizetőket, hogy ne késsenek a kitett íveket aláírni, hanem mozdítsák elő a még hiányzó húsz ezer korona aláírása által annak lehetőségét, hogy miután a képviselő választásra szervezkedő pártok zászlójukra irták, illetve programjukba vették Csongrádon a rendezett tanács visszaállítását, a választások lezajlása után tényleg megvalósuljon a rendezett tanács.

Tulati ármentesítési dolgok. A nagyréti birtokosok, múlt hétfőn, népes értekezletet tartottak Réti Ferenc elnöke alatt, melyen határozatilag kimondták, hogy függetlenségük megővése tekintetéből nem lépnek be a Szolnok-csongrádi és Tökös-istvánházi ármentesítő társulatokkal tervezett egyesülésbe. Egyszerre mind sürgősen megkeresték a községi közgyűlést, hogy amennyiben Sólya Gyula községi meghatalmazott az ármentesítési közgyűlésen nem volna hajlandó a nagyréti és mámai réti birtokosokat ily irányban képviselni, ezen kérviseletet bizza a közgyűlés Nagypál Imre községi bíróra. Azonban a közgyűlés, folyó hó 6-án tartott ülésében, nem tette magáévá ezen álláspontot, amennyiben azon hiba esett meg a Réti Ferenc által tartott értekezleten, hogy arra az érdekelte birtokosok nem voltak egyenként meghíva, anélkül pedig jogerős határozatot hozni, ily fontos és következményeiben messze kiható ügyet illetően nem lehet. Ennélfogva határozattá emelte Sólya Gyula azon indítványát, hogy egy újabb értekezletre, illetve gyűlésre hívassa meg a közgyűlés egyenként a mámai és nagyréti összes birtokosokat s a mit ezek egyetemlegesen határoznak, azt vegye alapul a közgyűlés további intézkedésében, mert úgy látszik hogy ezen ügyben nem is annyira a Tiszaköröszugi ármentesítő társaság függetlensége, mint inkább a Réti Ferenc elnöksége áll előtérben.

Választási mozgalmak.

E cím alatt, úgy látszik, állandó rovatot kell nyitnunk a választás tartamára, amennyiben megelégnék a pártélet s a választási idény alatt aligha múlik el egy-egy vasárnap anélkül, hogy azon ne találkozzunk egyik, vagy másik párt mozgalmával.

Az elmúlt vasárnapon a függetlenségi és 48-as párt értekezletet tartott délelőtt 9 órakor a kör helyiségében dr. Szarka Mihály elnöke alatt, ki is az értekezletet megnyitván, Hegyi Antalnak adta át a szót, hogy ismeresse a husvét vasárnapja óta végbement választási eseményeket.

Hegyi Antal röviden érintette, hogy a 67-es párt ugyanezen vasárnapon tartja alakuló gyűlését azon célból, hogy Hie-

ronymi Károly kereskedelemügyi minisztert nyerte meg képviselőjelöltnek. Nem nagyon hiszi azonban, hogy ez a vállalkozás eredményre vezessen, mert Hieronymi már Iglón is vállalt jelöltséget, meg Budapesten a IX. és X. kerület 67-es választói is ugyanőt jelölik, tehát a csongrádi 67-eseknek kicsi reményességük lehet arra, hogy Hieronymi elfogadja a csongrádi jelöltséget. De ha elfogadná is és sikerülne is őt a csongrádi mandátum birtokába juttatni, amit ugyan kizártnak tart a függetlenségi és 48-as párt erejét tekintve, mert itt a múltban is mindig csak fuffanggal, vagy erőszakkal és nem a szavazatok számával tudták ideig-óráig a 67-esek részére a mandátumot elhódítani, emberileg bizonyos, hogy Hieronymi nem a csongrádi, hanem a budapesti mandátumot tartaná meg és akkor Csongrád újabb választási küzdelmeknek lenne színhelye.

Ez okból sokkal helyesebben teszik a választók, ha már ezúttal a függetlenségi és 48-as párt zászlója alá sorakoznak ősi hagyományaik szerint és Faragó Antalnak, mint helybeli polgárnak juttatják a csongrádi mandátumot.

Hegyi Antal után dr. Moletz Lajos szólalt fel az értekezleten és beszédében azon kérdést taglalta, hogy kik vesznek részt mai napon a 67-esek alakuló gyűlésén? Ő, ugymond, túlerősnek találta a vármegyei közgyűlésen Hegyi Antalnak azon kiszólását, hogy a bizalmi kérdés megszavazásánál azon másik kérdés fog eldőlni, hogy kinek van eladó lelke és becsülete? De az országban tényleg azon tünet mutatkozik, hogy mindenütt azok sorakoznak a kormány zászlaja alá, kik pénzt és egyéb anyagi előnyöket akarnak szavazataikkal elérni. Minélfogva felhívta a függetlenségi és 48-as érzelmű választópolgárokat, hogy minden haszonleséstől és mocsoktól óvják meg lelkiismeretüket. Ne fogadjanak el judásbért, hanem tartsanak ki hazafiságból a Faragó Antal 48-as lobogója alatt.

Az értekezletet aztán dr. Szarka Mihály fejezte be hosszabb záró beszéddel, melyben a múlt idők tanulságait igyekezett a választópolgárokkal megismertetni és megértetni annak szükségességét, hogy az általános, egyenlő és községenként való titkos választói jognak életbeléptetését, valamint a kész fizető önálló magyar bank létesítését, mint gazdasági függetlenségünknek eszközét és biztosítékát csakis a Justh Gyula vezérlete alatt harcoló függetlenségi és 48-as párttól lehet reményleni, melyhez Faragó Antal is tartozik.

Azután kiterjeszkedett a Faragó Antal képviselői érdemeinek elősorolására, mely szerint Faragó Antal képviselősége alatt 200 ezer koronát szerzett városunknak, amennyiben az ő érdeme, hogy a közoktatásügyi miniszter az állami iskolák főtartására városunk által fizetett évi 14 ezer koronát tíz éven át ideengedi a városnak iskolák építésére, ami 140 ezer koronát tesz ki. A pénzügyminiszter pedig megengedte, hogy városunk a 88-ik évi árvízvédelemből még fönlevő 50 ezer

korona tartozását a fogyasztási adók bérletéből törleszthesse.

Hát ez igaz, de ép az igazság érdekében meg kell jegyeznünk, hogy ezekben Faragó Antalnak csak annyi érdeme van, hogy az illető szakminiszterek elé vezette a városi közgyűlés által ezen ügyek keresztlvitelére kiküldött bizottságot. Ami talán nem is annyira érdem, mint inkább kötelesség volt Faragó Antal részéről. De különben az iskolai hozzájárulás átengedésének kérelmezésére, tudomásunk szerint, Csongrádmegye tanfelügyelője adta meg az impulzust. Az árvízvédelmi tartozás elengedése tárgyában pedig a közgyűlésen Solya Gyula főjegyző tette meg a kezdeményező lépéseket. Tehát ezeknek is érdeme, hogy Csongrád a föntebb vázolt 200 ezer korona birtokába jutott.

Egyébként igen élénk hangulat uralkodott az értekezleten és Bakó Mátyás a maga eleven észjárásával beszélte el, mint háritotta el Ordódy Pál miniszter képviselőjelöltsége idején azon dicséretet, mintha a városunk északi oldalát övező köburkolat létesítése az ő érdeme volna, mert azt még Csátár Zsigmond eszközölte ki a kormánynál. Aztán pedig mint csapta be ugyancsak Ordódy miniszter Csongrádot, mikor öregségére való hivatkozással Csongrádon nem fogadta el a jelöltet: hanem Visi Imrét ajánlotta maga helyett jelöltnek. Két hét múlva pedig Szentesen, mikor már öregebb volt két héttel, mégis föllépett jelöltnek, de persze Törs Kálmánnal szemben szerencsésen elbukott.

Amíg a 48-as körben folyt az értekezlet, a 67-esek is alakuló gyűlésre jöttek össze Szilávik János vendéglőjében, melyen mintegy 150-en jelentek meg, legnagyobb részt választópolgárok, kik azonban nem tartoztak mindannyian a 67-es zászló alá, mert voltak jelen olyan választók is, kik pártállásuknál fogva a 48-as zászló alá tartoznak s csupán a kíváncsiság vitte őket oda az elhangzó beszédek meghallgatására.

Konstatálnunk kell, hogy higgadt mederben, tárgyilagosan folyt le az alakuló gyűlés és kimondották, hogy Faragó Antal ugyan becsületes embernek tartják, de nem várnak és nem remélnék tőle semmi számba jöhető eredményt. Pedig ők hivatottak a főgimnázium létesítésének, a rendezett tanácsnak, az utcák kövezése folytatásának és csatornázásának, valamint az általános vízvezetéknek, a nagyrébe vezető műútnak, a Duna-Tisza összekötő csatornának, vagyis ugyanazon helyi érdekeknek, melyeket a Csongrádi Ujság múlt vasárnapi vezető cikkében felsorolt. Ennélfogva elérkezettnek látják a szervezkedés idejét és Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert léptetik föl jelöltnek, ki mindeme fontos érdekek megvalósítását elősegíti.

Különben pedig az alakuló gyűlés azal ért véget, hogy dr. Heinrich István kir. közjegyzőt megválasztották pártelnöknek, dr. Vida Sándort pedig pártjegyzőnek.

Délután 3 órakor aztán Szentesen folytatták dr. Cikatrics Lajos főispán elnök-

lete alatt a 67-es szervezkedést, melyre elutazott Csongrádról, a két órai vonattal minden életképes 67-es. Sőt Csanytelekről és Tömörkényről is bevonultak vagy harminc szekérrel.

Szentesen azonban azon nevezetes kijelentést tették a 67-es vidékiek, hogy csak úgy szavaznak a 67-es jelöltre, ha a gróf haszonbéres földeket oszt nekik. Tehát legott megnyilatkozott a valódi hangulat, hogy anyagi érdek nélkül 67-es pártot szervezni nem lehet.

Egyébiránt ezen 67-esek nem is annyira a Khuen-kormányba, mint inkább a reakcionárius Tisza Pistába vetik reményük horgonyát, kiről hiszik, hogy Khuen kezeiből, rövid időn belül, átveszi a hatalmat és visszatérnek ismét a régi jó eldorádó napok. Pedig halottakat csak galvanizálni lehet, de életre támasztani emberi erővel nem lehet.

HIREK.

— **Választmányi gyűlések.** Ma délelőtt 10 órakor ülése lesz, saját helyiségében (Erzsébet szálloda), a Gazdasági Egyesület választmányának, melyen a közgyűlés összehívásának idejét és új zászlójának felavatási programját fogja megállapítani. Délután 3 órakor pedig a függetlenségi és 48-as kör tart választmányi ülést, hogy szervezze és előkészítse a közelgő képviselő választást, mert eddig csak hangulatkeltő értekezletek tartottak a párt részéről, melyek azonban mit sem érnek magukban, ha a párt közvetlen érintkezésbe nem lép a választókkal és szigorúan számba nem veszi a párthoz tartozó választókat.

— **Alapítvány.** Dr. Boér Antal tb. megyei főorvos, 40 éves orvosi működése alkalmából, 2000 koronás alapítványt tett, szegénysorsú polg. leányiskolai tanulók segélyezésére.

— **A községi közgyűlésből.** A folyó hó 5-én (kedden) délelőtt 9 órakor Nagypál Imre bíró elnöklelte alatt tartott közgyűlésből, röviden fölémlijük, hogy tárgysorozat előtt Solya Gyula előterjesztette a nagyréti birtokosság sürgős beadványát a Tisza-köröszugi ármentesítő társulat ügyében, melyre vonatkozó közgyűlési határozatot fentebb lapunk vezető cikke után találja a szives olvasó. A tárgysorozatban pedig, miután annak 1—17 pontjai alatt tudomásul vett egy sereg vármegyei határozatot különböző közgyűlési határozatok jóváhagyásáról, vagy megváltoztatásáról, Szöke László számtisztnek megengedte, hogy 90 korona fizetési előlegét havi 10 koronás részletekben törleszthesse. Nagy János menházi ápolót azonban főlebbezésével, állásából alapos ok miatt történt elbocsátatása tárgyában, elutasította. Mészáros Jánosnak és társainak kérelme folytán az általuk furatandó ártézi kút helyéül a gr. Andrássy Gyula utcában a Cseh László-féle ház tájékát jelölte ki s utasította őket, hogy az alispántól szerezzék meg a furatási engedélyt. Belépett továbbá a közgyűlés az Alföldi szini kerületbe és évi tíz korona járulékkal támogatja az Országos Gyermek-Szanatoriumat. Kovács Elemér jegyzőnek pedig, betáblázás mellett, 12 ezer korona kölcsönt engedélyezett a Tari László-féle ösztöndíj alpból. Kiutalta továbbá a Hazai Villamosági Részvénytársaságnak a telefon huzalok át-helyezésére a postaigazgatóság által tőle bekövetelt 6590 koronát. A mámai és nagyréti iskolák építése tárgyában beérkezett ajánlatok iránt pedig úgy határozott, hogy miután azok az előirányzatot messze túlhaladják, nyilvános árlejtésen próbálja ezen munkálatokat az előjáróság vállalatba adni. Ezen iskolák részére vásárolt földterületek szerződéseit azonban levette a közgyűlés a napirendről, mert a törvény által kívánt kétharmad többség ezúttal nem volt jelen a közgyűlésen. Jóváhagyta aztán a

 Kiadó úrilakás.

Geday Imrének a városház háta mögötti bökényben épült új háza Szent György naptól haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonossal az Eszes malomban, vagy Cinóber Kálmánnal, a piacon levő lisztesboltban.

Heringer-féle föld, valamint a libalegelő és városi hypothékális földek haszonbérbe adását, úgyszintén az utcák szabályozási térképét is. Aztán Ehrlich Márton és társainak kérelmére a Zrínyi- és Vásár-utcákban elrendelte az átjárók megépítését 226 korona költséggel. Tancos Istvánnak pedig, végkielégítés fejében, megszavazott 120 koronát. A póttárgysorozatból említendő, hogy a Schwarz Ignác és Futó-féle ház közötti átjáró megnyitását ismét megtagadta a közgyűlés, mert L. Tóth István mérnök nem tett kötelező nyilatkozatot az iránt, hogy az átjárón átvonuló csatornát hajlandó a maga költségén beboltoztatni. A szervezeti szabályrendelet 56. §-át pedig a végrehajtások felfüggesztéséről akképen módosította a vármegye főhivásából kifolyólag, hogy a végrehajtók létszámát és működésük idejét esetről-esetre a közgyűlés fogja megállapítani.

— **Bérmálás.** Pünkösöd hetében, május hó 19. és 20. napjain községünkben bérmálás fog tartatni.

— **Betöltött igazgató főmérnöki állás.** A csepelszigeti Ármontesítő társulatnál igazgató-főmérnöké Kormos Ferenc, volt pancsovai mérnököt, városunk szülöttét, választották meg, aki új állását legközelebb elfoglalja.

— **Változás a ker. gőzmalomnál.** Értesülésünk szerint Apatócki Imre, a ker. gőzmalom r. t. pénztárosa közelebb megváltik ezen terhes állásától, amennyiben a Csongrádvárosi Takarékpénztárnál nyer könyvelői állást. Amihez csak gratulálhatunk, úgy Apatócki Imrénak az előléptetésért, mint a takarékpénztárnak, mely Apatócki Imrénben, egy szorgalmas, megbízható és nagy munkaerőt fog nyerni üzletéhez. Apatócki helyét halmossá szerint a gőzmalom igazgatósága Siha Ferencel, a Ker. Fogyasztási Szövetkezet szorgalmas pénztárosával, esetleg Kasznel János mázsamesterrel, vagy Nagy Ferenc helyettes számlamesterrel fogja betölteni.

— **Tudomásul.** A múlt vasárnap tartott értekezlet után, dr. Szarka Mihály 48-as pártelnök, értesítésünk szerint, lapunk múlt vasárnapi közleménye kapcsán, nyilatkozott a kör helyiségében, hogy sem a 48-as párt, sem annak vezetősége semmiféle följelentéssel nem élt a Csongrádi Ujság ellen, mivel a párt egyáltalán nem foglalkozik a hírlapok közleményeivel. Mi a nyilatkozatot tudomásul vesszük és e tudomásulvételt jelen sorainkkal nyugtázzuk. Különösen tartjuk azonban és ez magyarázatra is szorul, hogy akkor, mikor a kormány ép a közelgő választásokra való tekintettel százötven különböző, az előbbeni kormány alatt folyamatba tett sajtópert törültetett és bizalmas utasítást is küldött a kir. ügyészségeknek, hogy a választások alatt a sajtótörvényeket a lapokkal szemben enyhébben kezeljék, miért épen a Csongrádi Ujság képez ezen enyhébb kezelés alól kivételt? Mert országosan elfogadott szokás, hogy az országgyűlési képviselő választások idején elnézi az ügyészség, ha ovadékkal nem bíró lapok is közölnek politikai színezetű cikkeket, amintohogy helybeli lapjaink is élnek ezen szabadalommal: mért épen a Csongrádi Ujságot vonja tehát felelősségre ilyesmért a kir. ügyészség, mikor ő sem tesz egyebet, minthogy foglalkozik a helyi jelentőségű politikai színezetű kérdések megvitatásával, melyekkel ép helyi érdekű voltuknál fogva nem foglalkozik a fővárosi sajtó? Egyébiránt az ügyészség ilyen sajtóügyi kihágás miatt nem igen szokott eljárást indítani, ha csak arra különösen fel nem hívják a figyelmét. Lapunk ellen pedig a kihágási eljárás hivatalos följelentés folytán indított meg és úgy tudjuk, hogy az ügyészi helyettes Csongrádon dr. Szarka Mihály, a 48-as párt elnöke. Miután azonban nyilatkozata szerint ő ez ügyben nem tett följelentést, lapunk részéről a nyilatkozatot elhisszük.

— **Az emberi gondolkodás történetében** új korszak küszöbéhez jutottunk, melyet leginkább a természettudományi gondolkodás korszakának nevezhetünk. Napjainkban a természettudományok haladása valóban gyorsabb, mint az összes megelőző időkben. Miután a közelmúlt századokban az asztronómia és fizika, majd később a kémia vett hatalmas lendületet, a XIX. században a szerves élettudomány és ennek nyomán az orvostudomány ért el soha nem tapasztalt virágzást. Ennek az új korszaknak a kibontakozása nemcsak az életéről táplált felfogásunkat, hanem irodalmi ízlésünket is átalakította. A tudás és megismerés gazdag tárházába nem juthatunk el más úton, mint ha könyvtárunk összeállításánál tekintettel vagyunk azokra a legújabb ismeretterjesztő művekre, melyek a szellemi haladás kincseit közlik és közvetítik. Figyelemre méltó ebből

a szempontból az Athenaeum kiadóvállalat működése, amely lépést tart korunk szellemi szükségleteivel, sőt talán mégis előzi azokat. Milliók és milliók szemel ma a technika vívmányainak haladását, mely legújabbban a levegő meghódítását készíti részünkre kivívni. Ezt az izgató kérdést tárgyalja Serényi Gusztáv és dr. Visnya Aladár a Levegő meghódítása című könyve, mely a legelső kísérletektől kezdve a legtekélyesebb repülőgépekig mindent megismertelt velünk, sőt a jövőnek biztató perspektíváját is az olvasó elé tárja. (Ára fűzve K 2, kötve K 3.) Évtizedek lázas tudományos törekvésének eredményeit gyűjti egybe Loránd A. dr. a „Vénülés elhárítása” és az élet meghosszabbítása című munkájában, amely mindazt amit az orvostudomány az egészség megőrzésének javára megállapított, összehordja és megtanít arra, hogy miként lehetünk frissek, egészségesek, testileg, szellemileg üdék, erősek és miként dacolhatunk évek és évtizedek ellen. (Ára fűzve K 4, kötve K 6.) Legújabbban az egész emberiség lázas és olthatatlan kíváncsiságával lesi a Halley üstökös föléledését. Sokan világkatasztrófát jósolnak a hatalmas s félelmetes égitestnek. Hogy mi sors vár földünkre, a világegyetem apró bolygójára, azt Hoffmann Ottónak, az ismert nevű csillagászati írónak „Halley üstökös és földünk sorsa” című, 12 eredeti képpel illusztrált okos munkája tárja elénk. Ára csak 40 fillér. Irodalmunk büszkeségének valja ma már mindenki a Műveltség Könyvtárát, mely minden lexikonnál becsesebb enciklopédiája a modern tudásnak. A tizenkét kötetre terjedő mű (amelyből eddig hét kötet jelent meg) az ember, a világegyetem, és a föld ismertetését, az élelő világot, a technika vívmányait, az emberiség történetét és gazdasági életét, az irodalom, művészetek és minden egyéb közelebbi és hasznos tudnivalót ismertelt meg az olvasóval és pedig a legkiválóbb szaktudósok világos és vonzó írásában, amelyet sok ezer nyi szöveggel és több száz művészi színes műmelléklet emelt a magyar enciklopédikus irodalom legelső alkotásai közé. A hatalmas műnek ára kötetenként 24 korona, egy-egy mű két kötetbe kötve 30 korona. Aki saját otthonát a szellemi haladás szentélyévé akarja avatni, az nem nélkülözheti a „Műveltség könyvtárát. Most került sajtó alá ugyancsak az Athenaeum kiadásában a tíz kötetre tervezett „Természettudományi Könyvtár”, melynek minden köteté elsősorban, világhírű tudósoktól származik, akik uttorói a természettudományok hódításának és így hivatva vannak arra, hogy annak kincseit és vívmányait a közönség legszélesebb rétegeibe bevigyék. Az új tudományok sok új fogalmat, új szót termelnek és igényelnek, amelyeknek jórészt idegen nyelvekből vagyunk kénytelenek átvenni. Ennélfogva nyelvünk szókincsében oly óriási jelentősége van az idegen szavaknak és neveknek, hogy legműveltebbjeink sem nélkülözhetnek egy jó idegen szótárt. Legjeltebb szótárírónk Kelemen Béla vállalkozott ennek meg szerkesztésére. Most jelent meg az ő „Idegen szavak és nevek szótára”, amely több, mint tizenhat ezer idegen szónak, szállóigének, névnek magyarázatát, kiejtését rövidítéseit és használati módját ismerteti. Hasznát látja e könyvnek mindenki, aki akar társalgás, akár olvasás közben egyre-másra rákád a temérdek idegen szóra, és aki nem akar felületesen átsiklani azokon. (Ára kötve 4 korona.) Megrendelhetők Bozó és Justin könyvkereskedésében.

— **Az Est: a hírlapírás szenzációja.** Apr. 15-én Miklós Andor szerkesztésében Budapest új napilap indul meg Az Est címmel. Délután 2 órakor jelenik meg és az első teljes újság lesz, mely még aznap este a magyar városokba viszi a főváros, az ország és a világ aznap híreit. Az Est a mindennap délutáni legelső gyorsvonattal indul és minden más újságot megelőzőre érkezik a magyar városokba. Az Est független politikai napilap, szabad és meg nem alkuvó a politika, a társaság, a színház, sport és közgazdaság legújabb híreivel; szakimondásban és radikális függetlenségben vele senkinek konkurálhat. Mottója ez: „Senkise lehet oly nagy, vagy olyan gazdag, hogy Az Est ne mondja meg róla az igazságot és senki sem lehet olyan kicsiny és szegény, hogy Az Est meg ne hallja a szavát.” Szerkesztősége a legelsőrangú. Munkatársai: Ignotus, Bródy Sándor, Molnár Ferenc, Pásztor Árpád, Kéry Pál, Adorján Andor, Gergely István, Kemény Simon, Szép Ernő és Salusinszky Imre helyettes szerkesztő olyan gárda, melyet magyar lap alig mutathat fel. Sport rovatát az országos híró athléta: Gillemot Ferenc vezeti, s minden rovat élén a legkitűnőbb emberek állanak. Technikai kiállításában Az Est pártatlan. Előfizetési árai: egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona, és egy óra egy korona 40 fillér. Egyes szám ára 4 fillér s mindennap legalább tizenkét négyhasabos oldalon jelenik meg. Az Est szerkesztősége s kiadóhivatala Budapest, VII. Miksa u. 8. (Athenaeum palota.)

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Hirdetmény.

Felhivatnak a bukrosi birtokosok, miszerint a nagy és kis bukrosnak katonai céllövészeti célokra leendő átengedése vonatkozólag létrejött egyezség el vagy el nem fogadása tekintetében 1910. évi április hó 17-én délelőtt 9 órakor a község háza tanácstermében tartandó bukrosi birtokossági közgyűlésen, amelyen a bukrosi legelőrei kihágás ideje is el fog határozatni, okvetlenül megjelenjenek.

Csongrád, 1910. évi április hó 9-én.

Községi előjáróság.

Kiadó lakás. Fekete Rózának Sziváktér 14. szám alatti házában két udvari szoba, hozzávaló mellékhelyiségekkel, Szent György naptól kezdve kiadó.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönséggel tudatni, hogy bécsi bevásárlási utamról haza érkeztem s a legújabb divatú párizsi modellkalapokat hoztam magammal. Szíves látogatást kér *Jakó Mária Szentés.*

938/1910. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Rosenberg Ede végrehajtatónak Benedek Gyula (nős Tóth Máriaival) elleni 39 korona 12 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék területén fekvő s a csongrádi 2190. sz. betétben A. 1. sorsz. alatt felvett 1855. hrsz. jószágtest 3600 korona kikiáltási árban **1910. évi május hó 7-ik napjának délelőtti 9 órájkor** a kir. járásbiróság árverési termében árverés alá fog bocsájtani s a kikiáltási áron alul is, de annak $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron nem adatik el.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számított 30, a másodikat 45, a harmadikat 60 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a csongrádi kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál, lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kelt Csongrádon, 1910. évi február 17-én.
A kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Curry, kir. jbiró.

Községi hirdetmények.

Csongrád községnél építendő két tanyai iskola felépítésére nyílt árlejtés hirdettetik. Az egyik iskola a nagyrébten, a Várháti dombon, a másik a mámai rébten a Loger-dombon építetik. Az egyes munkanemek minden iskolánál külön bocsájtatik árlejtés alá. Ha a külön munkanemekre elegendő árlejtés nem lesz, úgy az összes munkák egyszerre bocsájtatnak árlejtés alá. Kikiáltási ár: föld és kőmíves munkára 7631 K, bánatpénz 800 K, ácsmunkára 3508 K, bánatpénz 400 K, asztalos munkára 1219 K, bánatpénz 120 K, bádogos s egyéb munkára 550 K, bánatpénz 50 K. Az árlejtés a II. jegyző hivatalos helyiségében 1910. április hó 18-án, reggel 9 órakor fog megtartatni, utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Csongrád község rendőri és tűzoltói szolgálatszemélyzete részére az 1910. évben szükséges ruházat beszerzésére zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok 1910. évi április hó 22-ig adandók be az iktató hivatalba, az ajánlat 5%-ának megfelelő készpénz vagy értékpapír óvadék csatolása mellett.

A beszerzendő szükséglet egyenként 33—33 drb nyári posztó zubony, téli posztó zubony, nyári fekete kangarn nadrág, téli posztó nadrág és téli posztó mellény.

Részletes feltételek a rendőrbiztosi hivatalban megtudhatók.

Az előjáróság a beadott ajánlatok közül szabadon választ.

Ismételve felhivatnak mindazok a pénzintézeteti és szövetkezeti igazgatóságok, valamint azon hadmentességi adófizetésre kötelezett egyének, kik adóvallomásukat be nem adták, hogy ezt 8 nap alatt multhatatlanul beadják, mert különben adójuk a következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

Az Ellés melletti holt tiszameder halásznapi joga 1910. évi április 13-án egy évre haszonbérbe adatik. Az árverés Csongrád község II. jegyzői hivatalában lesz megtartva. Kikiáltási ár 110 korona, bánatpénz 20 korona.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25. sz. Telefon: 107-16. — Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kifűnő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal túlhaladja.

Hirdetmény.

Csongrád községnek a villanyvilágítás behozatala folytán 60 darab teljesen felszerelt s jó állapotban lévő, utcai világításra használt petroleum lámpája a hozzátartozó 60 darab tölgyszoval eladó.

A lámpák az 1910. évi április 13-án (szerdán) délelőtt 9 1/2 órakor megtartandó nyilvános árverésen egy tömegben esetleg darabonként is, fognak eladatni.

Kikiáltási ára darabonként 6 korona.

Csongrád, 1910. évi április hó 9-én.

Kovács jegyző.

Eladó ház. A Vasút-utca 59. szám alatt épülő Bacsa-féle ház, mely áll 2 kétszobás lakásból, pince és mellékhelyiségekből, szabadkézből eladó. El nem kelés esetén április 24-től használatba kiadó. Bővebbet Hatvani György Félégyházi-út 28. sz. alatti iktetésben.

Kiadó lakások. Tekulics Sándornak a Szivák-terem lévő házában két lakás, melyek több szobából és mellékhelyiségekből állanak, továbbá egy üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni lehet Schvarcz Ignáccal Szentesi-körút 9. szám alatt, vagy a tulajdonossal levél útján Kisteleken.

Értesítés.

Van szerencsém a tisztelt közönséget értesíteni, a hogy Félégyházi-út 7. szám alatt levő **sütő üzletemben**

naponta frissen készítek kisgyermek, gyermekágyasok, gyomorbetegségekre részére karlsbadi kétszersültet, herkules gyermek kétszersültet, továbbá pozsonyi ánis és piskóta kétszersültet, melyek kávéhoz használva is kitűnőek. Ezen kétszersütek nálam, továbbá a helyi gyógyszer-tárakban és nagyobb fűszerüzletekben 10, 20 és 50 filléres csomagokban kaphatók.

A Dányi-féle kétszersült ára kilónként 2 kor.

Ezenkívül megrendelésre készítek graham kenyert, krém szeletet, finom kugloft, tejes kenyeret, pozsonyi mákos és diós patkót, továbbá gyümölcs kenyert a legpontosabb kiszolgálás mellett.

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Dányi János
sütőmester.

Hirdetmény.

Figyelmeztetik a közönséget, hogy az utcára semmiféle jószágot, tyúkot, kacsát, ludat, sertést stb. kibocsátani nem szabad, egyszersmint köz-hírré tétetik, hogy ezentul minden az utcán talált jószág a rendőrök által a községhez behajtatik, ahol az illető tulajdonosnak hajtó-pénzt kell fizetni, azonfelül pedig a tulajdonos a járási főszolgabírói hivatalhoz is följelentetik. Csongrád, 1910. évi március hó 15-én.

Előljáróság.

Hirdetmény.

Köz-hírré tétetik, hogy azon egyének, kik tűz-esetek alkalmával a vesz helyére saját akaratukból, saját fogatukon a tűzfeckendőt vagy az első 3 lajt vizet szállítják és a vízhozásban tovább segítkeznek 6 koronáig terjedő jutalom-díjban részesíttetnek, és pedig a legelső kap 6 koronát, második 5 koronát, aki harmadiknak érkezik a tűzhöz az 4 koronát, érkezésüket a sorrend megállapítása véget a tűzoltóparancsnoknál jelentsek a helyszínén.

Csongrád, 1910. március 15-én.

Gyánti István s. k.
tűzoltóparancsnok.

Élelmiszerek, bel- és külföldi terményeket értékesítő vállalat

BEER SÁMUEL és TÁRSA

A székesfehérvári pénztárnál óvadékot elhelyezett törvényesül bejegyzett magánbizományosok

BUDAPEST, KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

Iroda: Csillag-utca 1. Telefon 42-26. Sürgönycim: Beer Csillagutca. Postatakarék Cheque számla 25153.

Elfogadjuk mindenféle élelmiszerbizományi értékesítését a legmagasabb napi árban a lejutányosabb feltételek mellett, gyors és előnyös lebonyolítással.

Marhahúst, ölit borjúkat, juhokat, barányokat, sertéseket, füstölt kolbász árukat, nyers és füstölt sonkákát, vadakat, élő és vágott tisztított baromfit, halakat, élő rákokat, tojást, mézet, tejfölt, vajot, tehéntúró, juhtúró, sajtokat, hüvelyes veteményeket, mákot, paprikát, zöldségféléket, burgonyát, korai főzeléket, gyümölcsöket, alma, birsalma, körte, szamoca, málna, pöszmété, ribiske, meggy, cseresznye, barack, szilva, görög- és sárgadinnye, csemegezőlő, borszőlő, must, bor stb. stb.

A küldemények címünkre: Központi Vásárcsarnok vasútállomáshoz intézendők. Heti jelentést kívánatra küldünk és szolgálunk mindennemű felvilágosítással.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkáád, fertőtlenítő zománcozott falburkolat és minden e szak-
... mába vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútfőállomás mellett.

A hölgyek tudják legjobban
mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat,
nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és
kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy
az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot
fordítanak az arcüri ápolására, a szépség
fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

Margit Crème

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat
után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szep-
lőket, májfoltokat és az arcot fehériti, tüditi
és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crème teljesen ár-
talmatlan. Páratlan és csodás arc-szépítő és
a szépséget megőrző hatását pedig fényesen
bizonyítja, hogy a Wienben rendezett
„Ausstellung für Moderne Gesundheits u.
Schönheits pflege“ nagy aranyérmét és
dizoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 korona.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható Csongrádon: Barna Henrik, Wiesner Lajos,
Löw Adolf gyógyszerárban.

Aki gyermekét szereti

és családját a ragályos betegségek ellen meg akarja védeni, az használjon

kolozsvári Heinrich József-féle

Szent László fertőtlenítő pipere szappant.

Egyetemi tudományos vizsgálatok alapján belbizonyított tény, hogy ez a kiváló magyar találmány igen sikeresen használható mindenféle fertőző betegség megállítására, mert a különböző betegségek kört okozó csi-ráit a legökéletesebben elpusztítja s ezáltal mindenféle járványos betegség ellen — vörheny, difteria, tífusz, tüdővész stb. ellen — a Szent László fertőtlenítő pipere szappan használatával a legsikeresebben védekezhetünk.

A teljesen méregmentes és kiváló illatu szappan a bőrt a legkisebb mértékben sem izgatja, sőt fehérré és puhává varázsolja, fertőtlenítő hatása következtében sok bőrbetegséget is gyógyít. Egy darab 70 fillér.

A Szent László fog-krém ragyogó fehérré tisztítja a fogat.
Egy darab 70 fillér.

Ahol nem kapható, oda a gyár három darabot bérmentve küld.

Kolozsvári (Heinrich József)

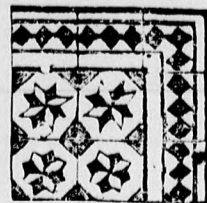
= ásvány- és gyógyszappan-gyár részvénytársaság. =

Ifjabb Walla József

mozaik-, cementárú- és műkögyára, építési
anyagok raktára.

Padló-, falburkolás és betonépítési vállalat.

Budapest. Iroda: VII., Rottenbiller-u. 15.

Márványmozaik lapok

Mintázott cementlapok

Karmantjus betoncsövek

Különbféle műkömunkák

Granit-terazó, Betonmunkák

Csatornázások

Falburkolások

Mettlachi lapok

Keromit és klinker-lapok

Fayence-lapok

Telefon
76-36.

Telefon
76-36